NAŠE OBEC V BARVÁCH PODZIMU 1
NOVINKY VE CHVÁLENICKÉ ŠKOLE 6
OSLAVY 90. VÝROČÍ SDH ŽELČANY 8
CHVÁLENICKÝ ADVENT SE OPĚT BLÍŽÍ 11
JAK JSME SE BAVILI SE SVAZEM ŽEN 12
ULITA: ÚTOČIŠTĚ LIDÍ S AUTISMEM 13
FOTOGRAFIE Z LETOŠNÍHO VÝLOVU 15
TEN S KOSOU: NÁMLUVY STARŠÍ DÁMY 16
ŽELČANY A CHOUZOVY V 16. STOLETÍ 18
TAJEMSTVÍ STARÉ CHVÁLENICKÉ NÁVSI 20

Jasánek
PŘÍLOHA JASÁNEK

CHVÁLENICKÝ TROJLÍSTEK

Kulturní a společenský zpravodaj pro obce Chválenice, Želčany a Chouzovy

Listopad 2019

Čtení pro Vás

Ročník V., Číslo 12

Vydává Obecní úřad Chválenice ● Chválenice č. p. 21, 33205 Chválenice ● **telefon:** 377992121 ● **web:** http://www.chvalenice.cz/
email redakce: chvalenicky.trojlistek@gmail.com ● **registrace MK ČR:** E 17268

NAŠE OBEC V BARVÁCH PODZIMU

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ,

dovolte, abych se za Obec Chválenice a za redakční radu omluvil, že v letošním roce držíte v rukou teprve druhé číslo Chválenického trojlístku. Redakční rada byla totiž vytížena přípravou nové publikace k 90. *letému výročí SDH Želčany*.

Ve svém příspěvku bych vás rád informoval o novinkách v našich obcích a změnách, které nás čekají.

Čistírna odpadních vod a kanalizace

Čistírna odpadních vod (dále jen „*ČOV*“) běží ve zkušebním provozu více jak 2/3 roku. Musím konstatovat, že proces čištění odpadních vod od samého začátku běží bez větších problémů. V průběhu zkušebního provozu jsou průběžně odstraňovány drobné nedostatky a závady, které byly identifikovány. Zároveň v současnou chvíli probíhá řízení o změně stavby před jejím dokončením tak, abychom mohli v co nejbližší době zažádat o kolaudaci celé stavby.

Velice mne těší, že přepojování jednotlivých nemovitostí probíhá velice rychle. V současné době je přepojeno více jak ¾ připojitelných nemovitostí.

Rád bych vás, občany, pozval na „*Den otevřených dveří na ČOV*“, který se uskuteční dne 23. 11. od 8 do 12 hod na *ČOV* v Želčanech. Bude možné si prohlédnout provoz a případně položit otázky. Prohlídky se mohou zúčastnit i děti v doprovodu dospělých.

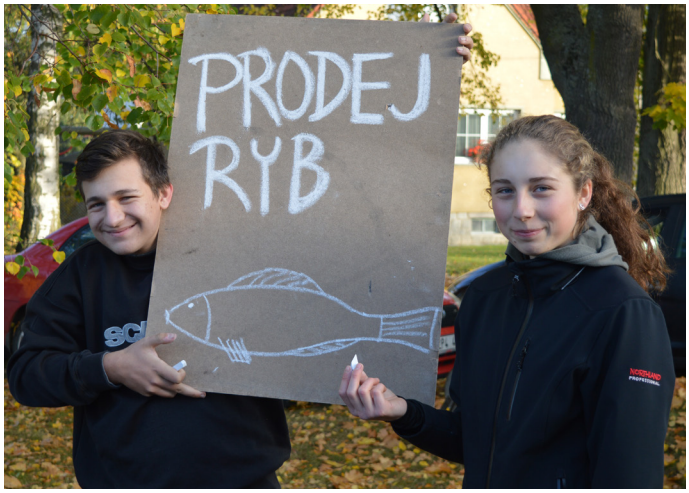

Nastal čas výlovů. V sobotu 26. 10. 2019 proběhl výlov rybníka také v Želčanech (více na str. 15). **Foto Lucie HAJŠMANOVÁ**

Zároveň bych rád ubezpečil, že je připravována 2. etapa výstavby kanalizace, která dořeší převážnou většinu našich vsí. Bohužel, došlo skoro k devítiměsíčnímu skluzu, kdy *Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových* nedal souhlas s provedením stavby s vysvětlením, že předmětné pozemky převede na Státní pozemkový úřad. Tento proces trval přes sedm měsíců a dnes naše žádost leží na *Státním pozemkovém úřadě*, zatím bez odezvy. Jakmile obdržíme souhlas, podáme žádost o územní rozhodnutí na umístění stavby.

NAŠE OBEC V BARVÁCH PODZIMU

V ideálním případě bychom v roce 2020 chtěli dokončit dokumentaci pro vydání stavebního povolení a získat jej. Zároveň zhotovit prováděcí dokumentaci a připravit vše na soutěž zhotovitele stavby a zároveň připravit žádost o dotaci.

Nízké napětí, veřejné osvětlení a rozvod optiky

Ve druhé polovině jara tohoto roku pokračovala ve Chválenicích výstavba nového kabelového rozvodu nízkého napětí (investorem byl *ČEZ Distribuce a. s.*). Současně s *NN* probíhala i pokládka nového vedení pro veřejné osvětlení Obce Chválenice včetně zřízení nových osvětlovacích bodů (investorem byla Obec Chválenice). V rámci jedněch výkopových prací se podařilo vykomunikovat, jak s investorem (spol. *Mraknet, s.r.o.*), tak se společností *ČEZ Distribuce, a.s.*, že bude připoloženo do stejného výkopu ještě otické vedení, které je již paprskově rozvedeno na hranici nemovitostí. V současnou chvíli probíhá dokončování stavby optických rozvodů, a to v části lokality za kostelem. Jakmile bude toto dokončeno, dojde k propojení aktivních rozvaděčů a postupné oživování jednotlivých uživatelských přípojek. Tato činnost bude probíhat do poloviny roku 2020. Provozovatel sítě bude jednotlivé majitele nemovitostí kontaktovat a bude s nimi řešit jejich zájem o připojení včetně technického řešení napojení nemovitosti.

Vodovod

Nyní se nacházíme v situaci, kdy projektant vyhotovuje dokumentaci skutečného provedení stavby vodovodu. Jsou již udělány všechny předepsané zkoušky na páteřních sítích a bylo provedeno propláchnutí a dezinfekce všech páteřních rozvodů. Bohužel z důvodu velké členitosti pozemků v našem katastru jsme se stejně jako u kanalizace dotkly pozemků, které nebyly v původním územním rozhodnutí a jsme opět nuceni provést změnu stavby před dokončením. Předpokládám, že zprovoznění vodovodu by mohlo proběhnout v polovině roku 2020.

Informační cedulka s technickými údaji o stavu potrubí

Zároveň bych chtěl upozornit, že některým z Vás byla na oplocení nainstalována informační cedulka, která na sobě nese informaci o dimenzi potrubí, uzávěru, a hlavně vzdálenosti pracovních armatur od tohoto označení. Prosím Vás tímto o shovívavost s informační tabulkou na Vašem oplocení a za její uchování. Slouží všem.

Opravy povrchů místních komunikací

V průběhu letošního léta proběhla oprava místních komunikací. Celoplošná oprava komunikací byla spřažena s opravou povrchů rýh po stavbě kanalizace. Z dotačních peněz na kanalizaci byla hrazena oprava v šíři 1,9 m a zbytek hradila Obec Chválenice ze svého rozpočtu. Celkově Obce Chválenice investovala do opravy komunikaci 3.000.000,- Kč. Na opravu byly vytipovány komunikace, kterých se v převážné většině dotkla výstavba kanalizace, zároveň obsluhují velkou část obyvatel, navazují na již vyasfaltované komunikace a jsou situovány po vrstevnici.

Dopravní automobil pro JSDHo Chválenice

V průběhu měsíce září roku 2019 byla s vítězem výběrového řízení firmou, *Auto Trutnov*, uzavřena smlouva na dodávku nového dopravního automobilu pro *Jednotku Sboru dobrovolných hasičů Chválenice*. Vysoutěžen byl automobil *FORD Transit* v provedení *L3H2*. Předání vozidla do služeb *JSDHo Chválenice* proběhne na přelomu listopadu a prosince tohoto roku. Pořízení nového dopravního automobilu bylo dotačně podpořeno *Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru České republiky* částkou 450.000,- Kč a Plzeňským krajem částkou 300.000,- Kč. Cena vysoutěženého vozidla je 976.100,- Kč.

Navýšení poplatků za svoz komunálního odpadu

Obec Chválenice je nucena pro příští rok přistoupit k navýšení ceny za svoz popelnic. K tomuto kroku nás vede skutečnost, že dodavatel služeb každoročně své služby zdražuje. Problémem je i odbyt vyseparovaného komunálního odpadu. Ve chvíli, kdy Čína přestala vykupovat ze zahraničí plastový odpad, stala se tato složka komunálního odpadu těžko obchodovatelná. Pro opětovné využití se využívá jen nejkvalitnější surovina a zbytek se využívá k energetickým účelům.

Podobná situace nastane od nového roku i s papírem. Tuto komoditu opět Čína přestává odebírat. V neposlední řadě je od loňského roku problém i s likvidací bioodpadu, a to hlavně s likvidací dřevní hmoty. Tato surovina se pro zpracovatele dřevní štěpky stala nelukrativní, kdy z důvodu kůrovcové

NAŠE OBEC V BARVÁCH PODZIMU

kalamity je na trhu převis nabídky jakostnějšího materiálu. Z tohoto důvodu obec za likvidaci dřevní hmoty od roku 2018 platí. Samozřejmě platí, že čím čistší surovina je, tím nižší jsou i náklady. Stále se setkáváme se situací, kdy na shromaždišti jsou vyvezené staré skříně (patří do objemného odpadu), stavební suť a v neposlední řadě je někomu zatěžko oddělit větve od trávy. Všechny tyto skutečnosti prodražují samotný svoz a likvidaci. Takto opravdu ne!!!

Ceny za svoz odpadu budou pro rok 2020 upraveny cca o 5 %, tzn. u nejběžnějších nádob 110 l (120 l) bude cena za týdenní svoz 2.850,- za svoz, 1x za 14 dní zaplatíte 1.750,- svoz, 1x za měsíc vyjde na 1.150,- a kombinovaný svoz na 2.400,- Kč/rok.

Bohužel v roce 2021 pravděpodobně dojde k nárůstu regulované složky za uložení odpadu na skládce a tato skutečnost bude mít za následek další zdražení odpadu.

Úprava způsobu svozu plastů

Rád bych Vás upozornil, že od března roku 2020 bude zaveden pytlový svoz plastového odpadu. V uvedeném čase z našich vsí zmizí žluté kontejnery na plast, které nahradí právě zmíněné pytle. Tyto pytle občané obdrží po zaplacení poplatku za svoz odpadu pro rok 2020 v počtu 6ks/rok na osobu. Svoz pytlů s plastovým odpadem bude probíhat 1x za měsíc. Pytle s odpadem se budou umisťovat k popelnici na směsný komunální odpad, odkud jej sveze svozová společnost.

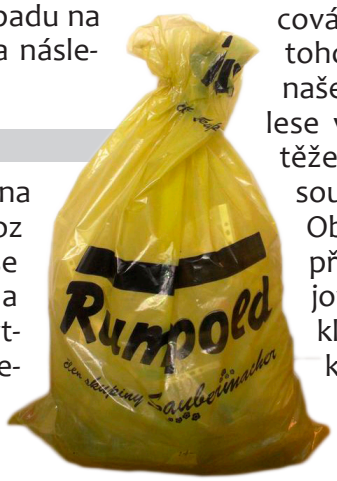

Pytel na plastový odpad

Náklady na svoz a likvidaci komunálního odpadu (svoz popelnic, svoz separovaného odpadu, svoz nebezpečného odpadu, likvidace bioodpadu, velkoobjemové kontejnery, úklid veřejného prostranství) jsou na rok 2019 odhadovány na částku cca 640.000,- Kč. Z této částky jen likvidace plastového odpadu tvoří cca 125.000,-Kč. Příjmy obce na odpadové hospodářství pocházejí z poplatků za popelnice (v roce 2019 vybráno od poplatníků 455.000,-Kč) a z dotace *EKOKOMu* (předpokládaná výše 118.000,-Kč). Rozdíl je dotován z rozpočtu obce.

Jedním z opatření, aby nebylo nutné navyšovat poplatek za odpady o větší částku je zavedení pytlového svozu plastového odpadu, kdy se předpokládá vyšší efektivita systému a úspora prostředků.

Popelnice na jedlé tuky

Během roku 2020 bude v celé Obci Chválenice zaveden systém shromažďování použitých rostlinných olejů a jedlých tuků. V pilotní fázi bude umístěna jedna nádoba u Obecního úřadu, po vyhodnocení fungování dojde k případnému rozšíření. Zároveň v průběhu roku bude před budovu OÚ umístěn i kontejner na zpětný odběr kovových odpadů. V průběhu provozu posléze vyhodnotíme, zda je tato dislokace dostačující nebo ji bude třeba rozšířit.

Nabídka palivového dřeva

Jak je všem známo, propukla roku 2018 v naší zemi kůrovcová kalamita. Na oltář tohoto brouka padla v našem hospodářském lese většina stromů v těžebním věku. V této souvislosti nabízí Obec Chválenice případným zájemcům palivové dříví, strojově natěžené, nařezané na dvoumetrové klády a přiblížené ke zpevněným komunikacím. Cena dříví je stanovena na 450Kč/m³ vč. DPH. Tato cena platí pro občany Obce Chválenice. V případě Vašeho zájmu se obracejte na hajného pana Bočana tel.: 724 003 220.

Kontejner na kovový odpad

Současná situace v lese

Pavel KVÍDERA, starosta

Hasičské bezpečnostní desatero

Vážení obyvatelé rodinných domů, bytů,

oslovujeme Vás touto cestou proto, že stále evidujeme vysoký počet požárů v domácnostech, které mají tragické následky. Každý rok dochází k více než tisícovce požárů v obytných budovách, kde umírají desítky lidí a stovky jich jsou zraněny.

CHRAŇTE

domov i sebe

BEZPEČNOSTNÍ DESATERO

1. **ČTĚTE NÁVODY**
Instalujte a užívejte tepelné a jiné spotřebiče v souladu s průvodní dokumentací výrobce.

2. **HLÍDEJTE OTEVŘENÝ OHEŇ**
Nenechávejte bez dozoru otevřený plamen svíček, sporáku, krbu a zvyšte opatrnost při vaření.

3. **POZOR NA CIGARETY**
Při kouření a odhazování nedopalků do odpadkových košů nedopalky vždy dokonale uhaste.

4. **KONTROLA KOMÍNŮ**
Dodržujte pravidla na údržbu a provoz spalinových cest.

5. **TOPTE, JAK SE MÁ**
Nedávejte do blízkosti topidel hořlavé látky, popel ukládejte do nehořlavé nádoby.

Měli byste si uvědomit, že odpovědnost za své chování a za technické zabezpečení svých domovů proti požáru nesete pouze vy sami! Aby k těmto požárům nedocházelo a nedocházelo k úmrtím a zraněním, dodržujte toto BEZPEČNOSTNÍ DESATERO.

6. **POUČTE SVÉ DĚTI**
Dejte z dosahu dětí zápalky, zapalovače, vysvětlete jim nebezpečí vzniku požáru.

7. **VYBAVTE SVOJI DOMÁCNOST**
Instalujte hlásiče požáru, vybavte domácnost hasicími spreji a přenosnými hasicími přístroji.

8. **UDRŽUJTE V POŘÁDKU UZÁVĚRY INŽENÝRSKÝCH SÍTÍ**
Hlavní vypínače elektrického proudu, uzávěry vody a plynu musejí být řádně označené a přístupné.

9. **KONTROLUJTE ELEKTRICKÁ ZAŘÍZENÍ**
Kontrolujte pravidelně stav spotřebičů a šňůrových vedení.

10. **UDRŽUJTE PRŮCHODNÉ CHODBY A SCHODIŠTĚ**
V případě požáru oceníte, že budete moci z hořícího domu rychle utéct a zachránit členy rodiny.

Povinné čipování psů v České republice

Vážení a milí přátelé pejsků, zvířat a přírody,

od 1. 1. 2020 mají chovatelé psů novou povinnost – mít svého psa načipovaného a rovněž mít tento úkon potvrzený v očkovacím průkazu vylepením nálepky s číslem čipu. Výjimkou jsou psi, kteří byli označení tetováním provedeným před 3. 7. 2011. Ze zákona zároveň vyplývá, že pes, který byl naočkován a nebyl načipován, má očkování neplatné. Majitelé však, bohužel, zatím nemají povinnost čipované zvíře registrovat. Je tedy na každém chovateli psa, zda své zvíře zaregistruje či nikoli. Zvíře s čipem bez zaregistrovaného čísla čipu v některé z databází je nedohledatelné! Na čtečce čipu se po přiložení k levé straně krku zvířete zobrací pouze patnáctimístný numerický kód bez údajů, které by po zadání do databáze vedly k nalezení majitele. Registrace čipů je proto nutností!!! Čtečku čipů vlastní většina veterinárních lékařů, útulků pro zvířata, policie a též někteří chovatelé psů. Čipy v naší ordinaci je možné si zdarma zaregistrovat z pohodlí domova na webových stránkách či písemně na různých registrech: např. Národní registr zvířat, Pet Family – Centrální registr zvířat, Backhome, Petmaxx atd… Je také možné na žádost majitele zaregistrovat nově načipovaného psa na stránkách Komory veterinárních lékařů do registru Petpasů (Pas zvířete v zájmovém chovu v rámci Evropské unie), i přesto, že majitel možnost cestovního pasu nevyužije.

Rozhodně se nemusíte bát, že by to byl úkon, který by Vašeho psíčka nějak nezvykle traumatizoval či stresoval. Samotný úkon čipování je otázkou maximálně několika sekund, není o nic víc bolestivý než běžné očkování a zvládají ho hravě i šestitýdenní štěňata čivav při své první prohlídce u veterináře.

Cena za čipování včetně čipu je v naší ordinaci 400 korun. V případě zájmu se na nás obracejte telefonicky na číslo 728 237 512, nejlépe do konce měsíce listopadu. Je možné, že některé obce a města budou na čipování psů v obci přispívat, ohledně informací o příspěvcích kontaktujte prosím úřad své obce. Přeji příjemné podzimní dny.

***MVDr. Martina Horáková**, http://doktorkazedvorka.cz/, facebook.com/zedvorka, NON-STOP linka: 728 237 512, veterinární ordinace Borovno, Storgé, z. s.*

Jak jsme letos vítali malé občánky

Pohled do sálu

V sobotu 21. září 2019 se ve Chválenicích v restauraci *Na Radosti* uskutečnila milá událost: přivítání nových občánků do života. Přišli šťastní rodiče, starosta pan Kvídera, místostarosta pan Šustr a paní Jägerová.

Vystoupení školáčků

Po úvodním slově pana starosty přivítal pan Šustr čtrnáct nových občánků. Byli to z Chválenic Matyáš Benetka, dvojčátka Dominika a Denis Čer-ných, Nikolas Hikl, Vojtěch Jílek, Johana Kolesová, Adam Koubek, Agáta Krejčí, Tobiáš Procházka, Jiří Eliáš Szabó, Maxmilián Vaněk a David Vyleta, ze Želčan Adéla Rašková a z Chouzov Tomáš Aubrecht. V obecní kronice zaznamenal jejich jména kronikář pan Boehm a fotoaparátem zachytil slavnost pan Sankot.

Žáci MŠ v kostýmech hříbka, klouzka, růžovky a muchomůrky svým malým kamarádům a následovníkům i jejich rodičům zazpívali, zarecitovali i zatančili. Stylové oblečení účinkující zvolili záměrně, protože houbařská sezóna je v plném proudu. Všichni dostali za svůj pěkný výkon sladkou odměnu. Paní učitelka Nachtmanová převzala za přípravu představení jako poděkování květiny.

Noví občánkové Chválenic, Želčan i Chouzov byli mile a důstojně přivítáni do života. Ať se jim daří!

Markéta NACHTMANOVÁ

Jedna z nových občanek – Adélka Rašková

Nové logo časopisu

Milí čtenáři, všimli jste si nové podoby titulní stránky časopisu? Již podruhé došlo ke změně loga. První drobná úprava byla provedena v březnu 2017. Novou změnou loga, se kterou se setkáváte poprvé v tomto čísle, bychom chtěli vyjádřit sounáležitost všech tří vsí, které tvoří naši obec – Chouzov, Chválenic a Želčan. Hlavička časopisu vám přibližuje symboly našich vsí – chouzovskou zvoničku a Niklojc hrušku, želčanskou zvoničku, Alej republiky a obnovený křížek U Čápků, chválenický kostel sv. Martina a selský statek U Přibíků. Jeden z prvků je ponechán na fantazii čtenáře – představuje buď hlavní silnici I/20 vedoucí skrz Chválenice a Želčany nebo Olešenský potok protékající skrz Želčany a Chouzovy. ***(js)***

Na prahu adventu

Před příchodem adventu bychom vám chtěli společně se všemi zastupiteli a vedením obce Chválenice popřát poklidný a pohodový adventní čas. Zároveň vám přejeme pokojné prožití vánočních svátků a do nového roku 2020 hodně zdraví, spokojenosti a radosti.

Máme k vám také jednu předvánoční nabídku. Rádi bychom v průběhu příštích let postupně změnili jesličky a osvětlení vánočního stromečku, případně vánočních stromečků, v obci. Pokud máte v tomto směru nějaký podnět, nápad, zkušenosti nebo možnost jakkoliv tento záměr podpořit, kontaktujte, prosím redakci. Děkujeme. **Vaše redakce**

NOVINKY VE CHVÁLENICKÉ ŠKOLE

Pěvecká soutěž

Přivítání prvňáčků

Projekt „Jaro“

Školní výlet

Den lesů

Ve druhé polovině školního roku jsme již tradičně vítali jaro vynášením Morany, oslavili Velikonoce, navštívili *Techmanii* v Plzni, dopravní hřiště v Blovicích a v neposlední řadě jsme zorganizovali výlet do Koněpruských jeskyní a na hrad Točník. Pestrý program školního roku byl zakončen akcí *„DEN LESŮ“*, kde byl pro děti připraven bohatý program, včetně jízdy na koňském povozu.

Letošní školní rok jsme zahájili 2. září 2019 přivítáním nejen nových žáčků naší školy. Prvňáčků máme letos šest. Popřát mnoho úspěchů v novém školním roce přišel i pan místostarosta Jiří Šustr. Dětem předal pamětní listy. Přítomni byli i ostatní žáci školy, kteří jsou obvyklým způsobem vítání spolu s rodiči v tělocvičně školy.

Škola přes prázdniny zažila úpravy, opravy… a nyní září čistotou, máme čerstvě vymalováno, nově položené lino v přízemí školy a v učebně mateřské školy je nový koberec a opravená podlaha. Musíme se pochlubit nádhernou novou barevnou šatnou s většími odkládacími plochami pro školáky.

Také jsme po letech museli přistoupit k přestěhování tříd. První a druhý ročník se s třinácti dětmi letos nachází v menší ze dvou učeben. Třetí, čtvrtý a pátý ročník s dvaceti dvěma žáky obývá větší učebnu, kde máme nové lavice. Na některé vyučovací hodiny využíváme ovšem stále prostor obou tříd najednou.

Do práce jsme se pustili s nadšením a zčerstva. Kromě práce ve škole v lavicích na nás ovšem čeká i spousta aktivit mimo školu či v její blízkosti. (Již v září jsme byli *„zkontrolovat“* les i *ZOO* a navštívili jsme divadelní představení.) Naše děti nadále mohou navštěvovat zájmové kroužky přímo ve škole (*Angličtina pro začátečníky*, *Pěvecký kroužek*, *Pohybové hry*, *Šikovné ručičky*, *Výuka hry na kytaru*).

Máme spoustu plánů, které nebudeme zatím prozrazovat a budeme se snažit, aby se všem v naší krásné školičce líbilo a dařilo.

Martina POUSKOVÁ
Oldřiška JANEČKOVÁ, ředitelka školy

Jak si děti krátí čas ve školní družině

S příchodem měsíce října se školní družina zapojila do projektu *„Děti čtou dětem“*, kde žáci čtou pohádky před spaním v mateřské škole. Během podzimních dnů s dětmi sbíráme vlašské ořechy a hrabeme spadané listí. Učíme se organizaci práce a bezpečnosti zacházení s venkovním náčiním. V posledních říjnových dnech jsme připravili halloweenskou výzdobu školy a pomalu se začínáme těšit a připravovat na vánoční besídku (jarmark).

Lenka POUSKOVÁ

Pestrý podzim pro děti z naší školky

Již na straně 5 v tomto časopise jsme vás seznámili s vystoupením dětí ze školky při tradičním vítání nových občánků. Šlo o akci, kterou se v naší obci loučíme s létem. Vzápětí přišel podzim a my vám na následujících fotografiích ukážeme, jak si jej malí školáčci uživali.

Den v přírodě...
Jsme otužilí, nám déšť nevadí. Jen ať prší!

Radost z podzimu

Nebojíme se žádné práce...
Potřebují nás při sběru brambor a kukuřice.

Pravidelná návštěva ZOO nesmí chybět.

Dne 20. října mají u nás všechny stromy svátek, slaví se *Den stromů*. Proč zrovna v říjnu? Je to doba vhodná pro sázení nových stromků. Je to také příležitost připomenout si, jak důležité jsou stromy a lesy pro člověka a celou naši planetu. U toho nemohli chybět ani děti z MŠ. Po domluvě s *OÚ* jsme vyrazili s lopatkami a hrabičkami směrem na místo zvané Babší. Na místě nás již čekal pan Čermák. Připravil díry pro stromky, kůly. Společně jsme zasázeli pět dubů a pět smrků. Zalité a označené vysačkami jsme je zanechali v novém prostředí. Budeme se k nim vracet a kontrolovat jak rostou.

Markéta NACHTMANOVÁ

Den stromů

Den stromů

OSLAVY 90. VÝROČÍ SDH ŽELČANY

Ve svém dnešním příspěvku shrnu letošní akce želčanských hasičů které, jak titulek napovídá, se nesly ve znamení oslav 90. výročí založení našeho sboru.

Májka

Od prvního dne letošního roku želčanští hasiči nelenili a uspořádali hned druhý *Novoroční pochod* po nově vybudovaných asfaltových cestách ze Želčan do Nezvěstic s trošku pochmurnějším počasím než vloni, ale za to s téměř stejnou účastí. V sobotu 12. ledna již po devatenácté uspořádali v Želčanech *dětský maškarní bál*. Hudební reprodukci zvládli na jedničku mladíci Richard Škala ml., Michal Vimr a Josef Vimr ml. O pár dní později, dne 2. února, zajistili zábavu pro dospělé a uspořádali *hasičský*

Ploutef Fest

ples. K tanci a poslechu hrála téměř stovce návštěvníků skupina *„To Nic“*. Děti a další členové se dne 6. dubna zapojili čtvrtým rokem, jak do akce *Uklidme Česko* tak ve středu 15. května do akce *Květinový den – den proti rakovině*. V sobotu 4. května uspořádali rybářské závody – *PLOUTEF FEST*, které pořádají hasiči nepřetržitě každý rok již od roku 2003. Ani nepříznivé, studené a deštivé počasí, které zde pořadatelé za dobu své působnosti nezažili, neodradilo nadšené návštěvníky od účasti. Při teplotě 3°C bylo vyloveno celkem 27 ryb, převážně kaprů. Po skončení závodů nikdo nespěchal domů, a tak až do večerních hodin bylo u rybníka ve vytopeném stanu pěkně živo. V sobotu 8. června hasiči uspořádali poprvé v Chouzovech soutěž v ručním kosení louky. Akce měla velký ohlas. Zúčastnilo se jí 36 závodníků. Na příští rok, sobotu 6. června, je již připravený 2. ročník. Dne 16. června

Chouzovský rybník pro děti

Chouzovský rybník 2019 pro dospělé

se hasiči podíleli, spolu s dalšími spolky a *OÚ Chválenice*, na organizaci *dětského dne* na hřišti pod lesem ve Chválenicích. V srpnu jely děti za odměnu již podesáté na *hasičský tábor* do Hojsovy Stráže. V sobotu 21. září se spolupodíleli hasiči na akci chouzovského sdružení Ulita *„Rozběhejme Česko“*.

Chouzovská kosa

OSLAVY 90. VÝROČÍ SDH ŽELČANY

Krajské kolo PS v Plzni

Také sportovní činnost hasičů byla v tomto jubilejním roce velice bohatá. V sobotu 8. května se na desátém ročníku soutěže mladých hasičů v požárním útoku a zásahu se džberovou stříkačkou pod názvem Chouzovský rybník sešlo rekordních 37 družstev. Domácí družstvo starších žáků obsadilo 3. místo v konkurenci dvaceti družstev. Želčanští mladší žáci byli ještě úspěšnější, ti v konkurenci sedmnácti družstev obsadili 2. místo. Počasí i skvělá organizace přispěli ke zdárnému provedení této akce zorganizované převážně pro děti. Další sportovní akci uspořádali hasiči v sobotu 11. května 2019. Soutěž v požárním sportu pro dospělé se skládala z disciplíny štafeta 6 x 60 m a požární útok. Akce proběhla ke spokojenosti všech a ani malá letní bouřka, která se přehnala přes *Chouzovský rybník* v době konání soutěže, nezkazila místním náladu. Soutěže se zúčastnilo deset družstev mužů, čtyři družstva žen a dvě družstva v kategorii *starší a pokročilý 40+*. Domácí družstvo mužů zvítězilo, ženy obsadily 2. místo. V kategorii starší a pokročilý 40+ proti sobě nastoupili místní želčanští veteráni - *Veterán Boys* a želčanské *Odrostenky*, které v této kategorii také zvítězily. Svůj svátečný den zakončili želčanští hasiči na rockové zábavě, kterou uspořádali přímo v Chouzovech Na Rybníce. K tanci a poslechu nejprve zahrála místní skupina mladých hasičů *ChoZe Band* a poté hrála, až do ranních hodin rocková skupina *OBR*. Velké sportovní úspěchy v tomto roce zaznamenali jak muži, tak ženy. Muži poprvé v historii sboru zvítězili na okresním kole v požárním sportu a postoupili tak do krajského kola, které se uskutečnilo dne 22. června v Plzni na atletickém stadionu a obsadili zde 5. místo. Ženy také vybojovaly postup do krajského kola, kde získaly 3. místo.

Krajské kolo PS dorostu v Plzni

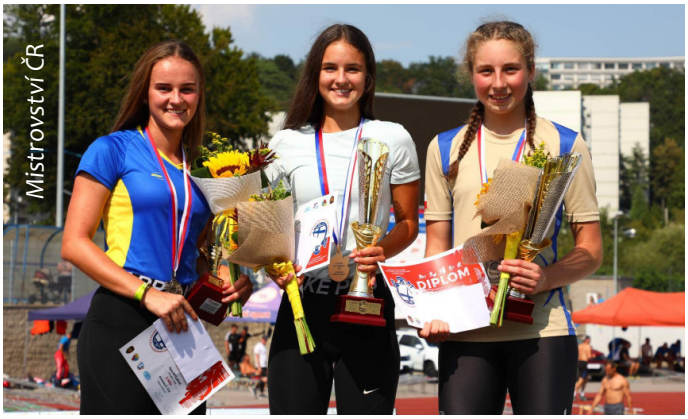
Mistrovství ČR

Valná hromada

V. Vozka, R. Škala

ChoZe Band při valné hromadě

V letošním roce se mnohem více mladých mužů a žen, resp. dorostenců a dorostenek zapojilo do tréninku disciplín požárního sportu, a to konkrétně

OSLAVY 90. VÝROČÍ SDH ŽELČANY

do běhu na 100 m s překážkami. Poprvé se naši dorostenci a dorostenky – jednotlivci zúčastnili v neděli 23. června krajského kola v požárním sportu dorostu opět v Plzni na atletickém stadionu. Alžběta Jermářová obsadila 2. místo v kategorii starších dorostenek, Kateřina Škalová 3. místo v kategorii středních dorostenek, Josef Vimr 6. místo v kategorii starších dorostenců a Michal Vimr 5.místo v kategorii středních dorostenců. Další první historickou událostí v našem sboru byla účast našich členek Alžběty Jermářové a Kateřiny Škalové na *Mistrovství České republiky dorostu ve výstupu na cvičnou věž*, které se konalo v pátek 30. srpna 2019 v Ústí nad Labem. Kateřina si přivezla medaili za 3. místo a Alžběta ocenění za 6. místo.

Také děti v tomto roce opět podávaly pěkné sportovní výkony. Na soutěži v Oplotu dne 23. března družstvo starších žáků zvítězilo v konkurenci pětatřiceti družstev a družstvo mladších žáků zvítězilo v konkurenci patnácti družstev. V okresním kole hry *Plamen* v Nepomuku obsadili starší žáci krásné 2. místo v konkurenci šestnácti družstev a mladší žáci 3. místo z 15ti družstev. V Lize Mladých hasičů OSH PJ obsadili starší žáci 2. místo a mladší žáci 3. místo.

Vyvrcholením oslav 90. výročí založení sboru byla *slavnostní valná hromada*, která se uskutečnila v nově rekonstruovaných prostorech želčanské klubovny alias *Kongresového centra* na podzim v sobotu 5. října 2019. Této akce se zúčastnilo 42 hostů, převážně zástupců z okolních sborů a zástupců z dalších spolků, a 56 členů. Za obecní úřad byl přítomen místostarosta Ing. Jiří Šustr. Delegát z *Okresního sdružení hasičů Plzeň-jih* Vladimír Vozka poděkoval celému sboru za jeho činnost a ocenil jej medaili za příkladnou práci. Během večera byla předána ocenění i dalším členům sboru. Starosta sboru Richard Škala poděkoval všem za odvedenou práci. Velitel a jednatel sboru Ing. Václav Kasl seznámil přítomní s historií sboru. Jeho syn Václav Kasl ml. spolu s Josefem Vimrem ml. připravili průřez devadesátileté historie sboru v podobě fotogragiií a videí, které během večera promítali. K příjemné atmosféře opět přispělo hudební vystoupení naší dětské hasičské skupiny *ChoZe Band*. U příležitosti jubilea byla vydáná unikátní publikace, která jako první mapuje devadesátiletou historii sboru. Zpracovali ji Jana Škalová s Jiřím Sankotem (k dispozici na tel: 606 325 769). Myslím si, že se tento sváteční večer vydařil. Opět jsme se nemohli rozejít a mnozí z nás se vraceli k domovům až v ranních hodinách. **Jana ŠKALOVÁ**

Nové půllitry a publikace

Z nové publikace

- ***Příběh ohně*** *(vyprávění o kovářích, ohni a historii želčanské krčmy)*
- ***Cesta k založení sboru*** *(co předcházelo založení želčanského hasičského sboru)*
- ***Prvních šedesát let sboru*** *(události od vzniku sboru, přes období okupace k přestavbě systému požární ochrany v 50., 70. a 80. letech)*
- ***Nová generace*** *(vývoj hasičského sboru v posledních třiceti letech)*
- ***Přehledné tabulky*** *(výbory SDH, členové JSDHo, soutěže 1929–2019)*
- *44 stran fotografií a dalších vyobrazení*

PŘÍBĚHY
OSUDY
PŘEHLEDY
FOTOGRAFIE

45 stran čtení
64 stran příloh
stovky fotografií
20 stran tabulek

Jaké další akce plánují želčanští hasiči

- **24. 12. 2019** (úterý) od 14:30 hodin: *společné zpívání koled u stromečku* na želčanské návsi
- **1. 1. 2020** (středa): *Novoroční pochod* ze Želčan po nových cestách do Nezvěstic a zpět
- **11. 1. 2020** (sobota) od 14 hodin: *dětský maškarní bál* v kongresovém centru v Želčanech
- **8. 2. 2020** (sobota) od 20 hodin: *hasičský ples* v Kongresovém centru, k tanci a poslechu hraje hudební skupina *„Bílá pěna“*
- **2. 5. 2020** (sobota) od 10 hodin: *Chouzovský rybník* – dětská hasičská soutěž v Chouzovech – 11. ročník
- **8. 5. 2020** (pátek) od 13 hodin: *Ploutef Fest* v Želčanech – rybářské závody
- **13. 5. 2020** (středa) od 17 hodin: *Český den proti rakovině*, 24. ročník – charitativní akce prodeje kvítku měsíčku lékařského v min hodnotě 20 Kč. V tento den vyrazí již popáté do ulic našich vesniček želčanští mladí hasiči a budou prodávat kytičky měsíčku lékařského. *https://www.denprotirakovine.cz/*
- **6. 6. 2020** (sobota) od 9 hodin: *Chouzovská kosa* – soutěž sekáčů v ručním kosení trávy kosou v Chouzovech *„Na Rybníce“* ***(jš)***

CHVÁLENICKÝ ADVENT SE OPĚT BLÍŽÍ

II. ročník

Stejně jako každý jiný rok, také letos chystají spolky spolu s místní základní a mateřskou školou řadu akcí, které pomáhají především dětem zpestřit poslední týdny čekání na vánoční svátky. Ze spolků se, podobně jako loni, jedná o Český svaz žen Chválenice, Sbor dobrovolných hasičů Želčany, Ulitu na statku v Chouzovech a Římskokatolickou farnost Starý Plzenec. Nejúspěšnější akce loňského prvního ročníku *Chválenického adventu*, podmanivý Živý Betlém na farním dvoře, není, bohužel, letos možné zorganizovat. Autoři Živého Betlému vás proto zvou na Štědrý den 24. prosince dopoledne do Plzně ke katedrále. Ve druhém ročníku Chválenického adventu se ale přesto máte na co těšit. Dvě pozvánky pro vás připravil zástupce farnosti **Jiří BASL**:

Milé děti, vážení sousedé, blíží se ADVENT – znamená to, že se připravujeme na Vánoce, těšíme se a čekáme na Ježíška, který přijde ke každému domů.

Farnost pro vás připravila, ve spolupráci s Českým svazem žen, druhý ročník Adventní dílny na chválenické faře. Uskuteční se 30. listopadu 2019 od 15 hodin. Po vytvoření všech krásných věcí bude následovat v 16:15 průvod světel od fary k pergole, kde bude rozsvícen v 17:00 chválenický vánoční strom. Program zmíněné adventní dílny bude: adventní věnce (budou připraveny zelené základy, bude možnost si je dozdobit), výroba přáníček (děti si je vyrobí samy) a výroba lucerniček (děti je ozdobí, mohou si je vzít na průvod světel a pak domů). Těšíme se na všechny děti, zvlášť z Chválenic, Želčan a Chouzov! Těšíme se i na dospělé – vyrobíme věnec nebo vazbu na vánoční stůl nebo na dveře. Teplé nápoje a malé občerstvení bude rovněž na místě.

Protože i vánoční svátky pomalu klepou na dveře, chtěl bych vás jménem naší farnosti, jako každý rok, pozvat na tradiční půlnoční mši svatou ve Chválenicích. Sejdeme se na Štědrý den 24. prosince o půlnoci v kostele svatého Martina. Budeme společně s živým hudebním doprovodem zpívat české vánoční koledy. Moc se těšíme, že se nás sejde co nejvíce. Přeji Vám jménem farnosti klidné prožití podzimu a adventu. ***(jb)***

Přehled akcí II. ročníku Chválenického adventu:

- ***30. 11. 2019*** *od 15:00 –* ***Adventní dílny na faře*** *(ČSŽ a ŘK farnost)*
- ***30. 11. 2019*** *od 16:15 –* ***Průvod světel*** *od fary k pergole (ČSŽ a ŘK farnost)*
- ***30. 11. 2019*** *od 17:00 –* ***rozsvícení vánočního stromu*** *(Český svaz žen)*
- ***6. 12. 2019*** *od 17:00 –* ***Vánoční besídka*** *v sále DK Na Radosti (ZŠ a MŠ Chválenice)*
- ***14. 12. 2019*** *od 15:00 –* ***Divadelní představení s Mikulášem*** *(ČSŽ a Ulita)*
- ***16. 12. 2019*** *od 16:00 –* ***vánoční vystoupení pěveckého kroužku*** *v kostele sv. Martina (ZŠ Chválenice)*
- ***21. 12. 2019*** *od 16:00 –* ***Ježíškův pomocníček*** *u pergoly ve Chválenicích (Český svaz žen)*
- ***24. 12. 2019*** *od 14:30 –* ***společné zpívání u stromečku*** *na želčanské návsi (SDH Želčany)*
- ***24. 12. 2019*** *od 24:00 –* ***Půlnoční mše*** *v kostele sv. Martina (ŘK farnost)*

JAK JSME SE BAVILI SE SVAZEM ŽEN

Ani v letošním roce *Český svaz žen ve Chválenicích* nezahálel. Snažily jsme se do naší vsi přinést alespoň pár hodin uvolnění a dětského smíchu. Jako první rozezpíval a roztančil obec *Masopust*. Počasí přálo, masek se sešlo hojně a za doprovodu harmonik a bubínků, se průvod vydal vstříc voňavým koblihám, sladkým i slaným pamlskům a lahodným likérkům. Velké díky patří Honzovi Benetkovi a jeho kouzelnému traktůrku, který má velkou oblibu u dětí. Další zábavu přinesly *maškarní bály*. Dětský i dospělácký. Kapely *Bobelin* a *Eges* ví, jak za to správně vzít. A tak se tančilo do posledního dechu.

Český svaz žen ve Chválenicích

Masopust

Maškarní bály

Dne 30. dubna se prostor kolem Velkého rybníka stal územím čarodějů. Na *sraz čarodějů a čarodějnic* se na svých hbitých košťatech slétlo na padesát malých čarodějů a čarodějnic. Čekaly na ně nelehké úkoly. Pomáhali hasičům se *zdobením májky* a za odměnu si opekli buřty. Jaro jsme ukončili chválenicko-chouzovskou *Stopovačkou*. Akci pořádáme společně se spolkem *Ulita na statku*. Na cestu nám hřálo sluníčko, zpestřily ji zábavné úkoly. Na konci cesty nás čekala čokoládová fontána s ovocem (které se opravdu nedá odolat), krmení zvířátek a diplom. Na posilněnou se opět opekly buřty a ti stateční se vydali pěšky i na zpáteční cestu.

První a zatím poslední podzimní akcí bylo *Strašidlácké disco*, pořádané 2. listopadu v sále kulturního domu *Na Radosti* ve Chválenicích... Přišla malá i velká podzimní strašidla. Všichni na chvíli zapomněli na školu, Zapomeneme na školu, raději se báli ve strašidelném hradě, soutěžili a tančili.

Zlata BALÁ

Stopovačka

Jaké další akce plánuje Český svaz žen

Český svaz žen zve všechny děti a rodiče na akce, které pořádá a spolupořádá během adventu.

V sobotu před první adventní nedělí, 30. listopadu, pořádáme od 15 hodin společně s farností *Adventní dílny*, průvod světel a rozsvícení vánočního stromečku ve Chválenicích. V sobotu 14. prosince od 15 hodin se na Vás budeme těšit v restauraci na Radosti s *Mikulášským divadlem a diskotékou*.

Stejně jako loni, také letos akce našeho spolku letos zakončí příchod *Ježíškova pomocníčka*, který se uskuteční 21. prosince od 16hodin při pergole u Velkého rybníka. ***(zb)***

ULITA: ÚTOČIŠTĚ LIDÍ S AUTISMEM

Před téměř třemi lety, v březnu 2017, jsme ve Chválenickém trojlístku přinesli první článek o činnosti chouzovského spolku *Ulita na statku*. Od té doby má tento spolek na stránkách našeho časopisu své pravidelné místo. Dnes jsme se rozhodli položit několik konkrétních otázek předsedkyni paní Zuzaně Bartoňové, předsedkyni spolku *Ulita na statku, z. s.*:

Jak byste charakterizovala spolek Ulita na statku?

Jedná se o podpůrnou neziskovou organizaci pomáhající lidem s psychickými potížemi a obtížemi v sociálním kontaktu a jejich rodinám, zejména lidem s autismem. Tento spolek jsme založili před necelými třemi lety, protože my už víme, jak náročný život s autisty může být. Rozhodli jsme se pomáhat i dalším rodinám.

Jaké jsou hlavní činnosti a služby poskytované členům spolku?

Hlavní náplní spolku je sdružování a podpora lidí s autismem a jejich rodin. Veškeré svépomocné činnosti směřují k vyrovnávání jejich hendikepů, což následně umožňuje jejich větší soběstačnost. Důležitou součástí je také konzultační a poradenská činnost, spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi, např. se spolkem ČSŽ Chválenice a SDH Želčany.

Jaké konkrétní akce spolek pořádá?

Pro všechny členy a jejich rodiny pořádáme jednorázové tématické akce, např. Drakiádu či Vánoční tvoření. Rodiče mají možnost se jednou měsíčně scházet na Setkání rodičů, kde mohou sdílet radosti i strasti soužití s autisty. Během letních prázdnin probíhá několik rekondičních pobytů, jak pro naše děti a dospělé, tak i pro děti zdravé, či s hendikepem mimo spolek. Základem každého rekondičního pobytu je pobyt v přírodě, kontakt se zvířaty, která jsou při interakci s autisty skvělými pomocníky – máme koně, slepice, králíky, morčata, psa. Jednou ročně mají také možnost celé rodiny se zúčastnit pobytu na Šumavě. Podrobné informace jsou na stránkách www.ulitanastatku.webnode.cz, na facebooku Ulita na statku, z. s..

Kde se všechny tyto aktivity spolku uskutečňují?

Máme k dispozici v Chouzovech prostory bývalého statku, které zahrnují kromě obytné části velkou stodolu, rozlehlý sad, dvůr, bývalou konírnu či chlív. Bohužel je velká část prostor nevyužívaná pro jejich nevyhovující stav a vyžadovala by rekonstrukci.

Jakým způsobem získáváte prostředky na provoz a aktivity spolku?

Členové spolku přispívají každoročně formou členského příspěvku. Tento rok jsme pořádali tři charitativní akce k získání finančních prostředků. Jednalo se o akci s názvem Odpoledne s kovářem, Benefiční koncert ZUŠ J. S. Bacha Dobřany a Charitativní běh. Dostáváme také finanční a hmotné dary od různých organizací i jednotlivců. Z výtěžku jsme letos pořídili část nové podlahy ve stodole – stodola nám totiž při všech akcích poskytuje potřebné zázemí. Finační příspěvek máme přislíbený i od obce. Důležitou součástí je i dobrovolnická činnost – nejen ve spolupráci s nadací AutTalk a organizací Neklid, které zorganizovali brigádnickou pomoc, tak i s jednotlivci, kteří pomáhají na akcích i na pobytech.

Co plánujete se spolkem do budoucna?

Naší vizí je vybudovat na statku bydlení pro naše dospělé autistické „děti“, které by zde mohly samostatně a svobodně žít mimo ústavní péči i v době, kdy už se o ně my nebudeme moci starat. Chtěli bychom, aby na statku mohli i pracovat, aby mohli smysluplně trávit svůj čas. Rádi bychom měli pro všechny naše akce kvalitní zázemí, s tekoucí vodou. Založili jsme proto sbírku s názvem Sbírka pro Ulitu na statku z. s. ke shromažďování finančních prostředku na tento projekt. Vedlejší činností členů a příznivců spolku se tak stala propagace a šíření naší myšlenky, protože sami bez finanční podpory nebudeme schopni tak rozsáhlou rekonstrukci zrealizovat. Doufáme, že přitom budeme potkávat lidi s dobrým srdcem, kterým nebude osud našich autistů lhostejný.

Tereza PROCHÁZKOVÁ

Poděkování Ulity na statku dalším spolkům:

Členové spolku Ulita na statku, z. s. děkuje ženám ze spolku ČSŽ Chválenice za nákup sportovních pomůcek a trvalou přízeň. Pomůcky jsme využili na akcích i během letních prázdnin.

Členové spolku dále děkují hasičům z SDH Želčany, kteří připravili zázemí a občerstvení pro účastníky akce Charitativní běh. Děkujeme, vážíme si této pomoci a těšíme se na další spolupráci.

Vaše Ulita

ULITA: ÚTOČIŠTĚ PRO LIDI S AUTISMEM

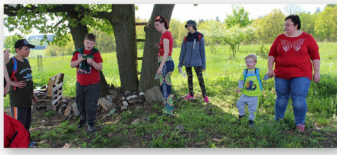

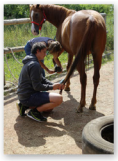

Milí čtenáři, na této stránce představujeme průřez činností spolku *Ulita na statku* během roku 2019. Jde o dvě fotokoláže z dílny spolku, představující letošní akce konané na statku a v přírodě.

Zvláštní účet:
FIO banka » » »
2201602699/2010
(bankovní účet zřízený pro účel sbírky, osvědčení vydané Krajským úřadem Plzeňského kraje 29. 5. 2019)

Členové spolku Ulita na statku z. s. si dovolují oslovit Vás se žádostí o finanční dar na rekonstrukci statku v Chouzovech u Plzně, kde by rádi vybudovali
» bydlení a dílnu pro naše děti i dospělé s autismem
» zázemí pro rekondiční pobyty v letních měsících
» zázemí pro společné rodinné akce

Děkujeme!

Ulita na statku z. s.

Mgr. Zuzana Bartoňová
předsedkyně spolku
tel.: 723 996 520
e-mail: bartonova.zuzana@seznam.cz

Ulita na statku z. s.
www.ulitanastatku.webnode.cz

Předem děkujeme všem dárcům za případný příspěvek.

Vaše Ulita

FOTOGRAFIE Z LETOŠNÍHO VÝLOVU

V roce 2001 začaly být v Želčanech pořádány výlovy místního rybníka. V roce 2014 proběhl první výlov obnoveného rybníka v Chouzovech a od té doby se výlovy v Želčanech a Chouzovech každoročně pravidelně střídají. Čas od času dochází také k výlovu želčanského koupaliště. Všechny výlovy pořádají, za účasti obyvatel všech tří vsí, želčanští hasiči. Letos se výlov konal na rybníku v Želčanech. Dva fotografové – slečna Lucie Hajšmanová a pan Zbyněk Mašek – pro čtenáře Chválenického trojlístku pořídili řadu pěkných fotografií, které atmosféru posledního výlovu přibližují. ***(js)***

(lh)

(zm)

(zm)

(lh)

(zm)

(zm)

(lh)

TEN S KOSOU: NÁMLUVY STARŠÍ DÁMY
Z korespondence čilé penzistky (povídka)

Ahoj Ali,

nemysli si, že se u nás na vsi nudím. Denně se chodím venčit s naší milovanou „pouliční směskou“ do polí a luk. Couráme se spolu, já se kochám krajinou, tedy pokud mě ta psí potvora nevleče na vodítku jako rukojmí. Prohlížím si architektonické skvosty vesnice. Taky už vím, kde bydlí jaký pes, je-li přátelsky nebo nepřátelsky naladěn. Těm druhým se snažíme vyhnout, ale ne vždy se to daří. Stejné je to i s páničky a paničkami, s těmi přátelskými prohodíme pár slov typu „To máme ale dnes vedro,“ nebo „Slyšela jste, že zas vykradli konzum?“ a podobné konverzační perly. Těm druhým se snažím vyhnout, pokud to jde. Tak skvostně mně v lůně přírody plynou dny mých permanentních prázdnin. Abys věděla, že se fakt pořád něco děje, vylíčím ti dnešní story. Jak se tak kochám vesnickou architekturou, vyrazí ke mně z jedněch vrátek děda tak kolem osmdesátky. A hned že má štěstí, že mě vidí a jestli jsme si jeli pro ty brambory? K tomu musím vysvětlit, že jsme se asi před měsícem srazili poprvé. Děda sekal loučku kosou, šlo mu to od ruky. No řekni, kdo to dneska umí? Hned jsme se rozpovídali, tak jsem se dozvěděla o báječných bramborách na uskladnění a dostala doporučení, abychom si je taky obstarali. Když jsme plkali nějakých deset minut, už to naši fenku přestalo bavit a jevila značný neklid, tak jsem se rozloučila a šťastně na vše zapomněla.

Ne tak dotyčný děda. Dnes vyrazil od vrátek, jako by na mě denně čekal. Hned začal s těmi bramborami, že je přinese ukázat. To jsem s díky odmítla, tak to zkusil s hruškami a jablky, ale to jsem taky odrazila. Potom nasadil silnější kalibr a vyrukoval se slivovičkou, kterou si nechává pálit z vlastních švestek. Tomu jsem neodolala, však mě znáš. Musím podotknout, že byla fakt dobrá, a tak jsme vrazili ještě jednu do druhé nohy a pak ještě do třetí a řeč se pěkně nesla u těch jeho vrátek. Povzbuzená alkoholem pochválila jsem mu nejen slivovici, ale i dům a pejska jezevčíka. Nato jsem se dozvěděla, že je pět let vdovcem, samozřejmě děda, ne ten jezevčík. Pejsek je prý jeho jediná radost, bez něj už by skončil někde v domově důchodců, kam stejně co nejdříve odejde. To jsem mu rozmlouvala, protože, podle mě, je ještě opravdu jura a pochválila ho, jak svižně se onehdy oháněl kosou. Po té chvále jsem byla promptně pozvána na návštěvu, na kafíčko a slivovičku, ať ale přijdu bez pejska, že bychom ho neměli kam dát. Prý si nemusíme jen povídat, to on že je opravdu ještě čilý a schopný a abych mu říkala Jaroušku, že jsem pěkná ženská k světu. Pořád jsem se smála a rozloučila se slovy, že až zas půjdeme s Majdou kolem, zastavíme se. Tak vidíš, dědu jsem striktně neodmítla, má slušnou chalupu, dobrou slivovičku z vlastních švestek a s tou kosou se činil jako nějaký mladík. Nechám si ho v záloze. Člověk nikdy neví! Svět je hned veselejší, když jedna ví, že jako ženská ještě není odepsaná, že by někomu stála za hřích.

Doufám, že jsem tě trochu pobavila. Zatím se měj.

Zdraví Sylva.

Ahoj Sylvo,

vidím, že u vás na vsi máte chlapy s vytříbeným vkusem, kdyby chtěl Jaroušek poradit, řekla bych mu, že si nemohl vybrat líp. Jen co je pravda, na brambory mě ještě nikdo nelákal, ale kdo ví, třeba se taky dočkám, až si pořídím psa.

Prosím tě, Sylvo, ne abys tou ulicí teď chodila třikrát denně, měj na paměti, že je přece jen třeba dělat trochu drahoty. A bez psa ani ránu! Holka, dej na má slova a mysli na svou dobrou pověst. Víš, že na vsi se všechno hned roznese, ještě by ses dostala do řečí jako nemravná poletucha.

Nezapomeň zjistit, jak to má Jaroušek s příbuzenstvem, to kvůli chalupě. Kdyby bylo moc dědiců, mohla bys ostrouhat a ještě by Ti mohlo příbuzenstvo vyčítat, že jsi chtěla dědečka připravit o majetek nekalými praktikami. Takový cejch už by Ti, holka, nikdo neodpáral, tak se drž. Lovu zdar a zase napiš, co je nového.

@

Pac a pusu Alena.

Holka zlatá,

to víš, že pes je teď moje jediná jistota, bez něj abych snad chodila skrze kanály. Staroušek je nejspíš

akční a vyčíhne si mě i jinde. Navíc má na svůj věk dobrou paměť, když si mě tak dobře uložil. Buď jsem vskutku výrazná osobnost, nebo láká na brambory a slivovičku i jiné oběti. Je možné, že si víc pamatuje naši Majdu než mě, ona je taky výrazná osobnost. Ohledně těch dědiců budu muset rozhodit pátrací sítě. Znáš mě, že se vždycky úplně poslední dozvím, kde se co šušká, chybí mně ty správné výzvědné radary. Asi se nenápadně poptám v konzumu nebo zapředu hovor na poště, tam bývají dámy velmi dobře znalé zdejších poměrů, protože mají denně styk s místní veřejností. Však ještě není všem dnům konec. Toho psa Ti fakt doporučuju, je to náramná terapie a nikdo Tě tolik nemiluje jako ta němá tvář a úžasně to umí dát najevo.

Zdraví Sylva.

Ahoj Sylvo,

tak jsem konečně přesvědčila rodinu, že dnes se bez psa prostě nedá existovat. Byl to boj, ale vítězství je moje. Znáš mě, použila jsem veškeré ženské zbraně, šarm, slzy, úsměvy a nakonec i tichou domácnost. Ta zabrala nejvíc, protože obnášela i studenou stravu vlastnoručně každým členem rodiny připravenou. To, uznáš, je nejtěžší kalibr nátlaku. Nejdřív vyměkly dcery, které psa nechtěly, protože se obávaly, že by ho musely věnčit. Po týdnu se dostavila rodinná delegace s dotazem, jakého psa si představuju do našeho panelákového 3+1. Zítra si jedeme pro štěně trpasličího jezevčíka, měla jsem ho už u paní chovatelky zamluveného. Jak se říká, štěstí přeje připraveným. Moc se těším, že mě bude každý den někdo nadšeně vítat a bez výmluv se mnou chodit na procházky jako Majda s Tebou. Co je nového s „nápadníkem"? Získala jsi informace o jeho rodince? Jsem zvědavá, jak pokračuješ v pátrání. Tak napiš.

Pac a pusu Alena.

Ahoj Ali,

raději se posaď, pokud už nejsi ve stavu sedacím. Po delší době přináším zprávy o nápadníkovi s kosou. To budeš koukat! Než jsem stihla zjistit ty příbuzenské poměry a začít kolem něj spřádat sítě, došlo k významným událostem, které nečekaně zamíchaly kartami. Předně jsem zjistila, že jsem úplně nemožná, to je na mou adresu řečeno velmi slušně. Nemusíš mně to vymlouvat, myslím, že se mnou budeš souhlasit. Následující zvěsti mám od zdejších důvěryhodných informátorů. Nemám proč jim nevěřit, takové věci se dnes stávají. Představ si, že děda s kosou už není mezi námi. Tedy někde jistě je, tím chci říct, že se neodebral na věčnost, ale nejspíš teď tráví dny v Dobřanech. Proč, proč!?! Taky jsem se tak ptala. Prý z důvodu rozvinutého Alzheimera ho tam drahoušci příbuzní odložili do ústavní péče. Já jsem na něm žádné známky Áčka nepozorovala, mě si pamatoval moc dobře. Příbuzenstvo se usneslo, že prý dělal psí kusy a ohrožoval nejen sebe, ale i okolí. Zlí jazykové tvrdí, že nejvíc samozřejmě dědictví. Myslela jsem si, že měli strach o tu chalupu a snad nějaká ta pole. Chyba lávky! Hlavní důvod počínání milujícího příbuzenstva zná dnes u nás každé malé dítě. Jestli ještě nesedíš, tak se raději posaď, teď to přijde. Ten můj děda s kosou prý měl ve staré matraci naspořené milióny. Kolik? V tom se jednotlivé zprávy rozcházejí. No uznej, nejsem já to největší pako na světě? Mohla jsem dnes být milionářka, kdybych se víc snažila.

Zdraví Sylva.

Ahoj Sylvo,

pozdě bycha honit, je pravda, že jsi mohla být milionářkou, ale kdo ví, co Jaroušek mohl mít navíc kromě Alzheimera. Nejdřív jsem Ti stařika trochu záviděla, já žádného ctitele nemám, ale vidím, že závist byla zbytečná. Ještě, že ses víc neangažovala, to bys teď musela dědouše navštěvovat v ústavu choromyslných a starou matraci by místo Tebe prášili nevděční potomci. Kdepak, dětem má člověk nechat jenom dluhy, to je záruka, že Tě nestrčí do blázince kvůli mamonu, ale jen z čisté lásky.

Kdyby neměl Jaroušek naditou matraci, mohl se ještě dneska ohánět kosou a ne bytovat s Alzheimerem v Dobřanech.

Nesmutni holka, koneckonců Ti zůstal chlupatý přítel člověka, tak jsi nedopadla tak špatně. Můžeš se teď volně courat s Majdou přírodou bez obav, že Tě znenadání přepadne ten s kosou.

Pac a pusu Alena.

Vlasta ŠPINKOVÁ

ŽELČANY A CHOUZOVY V 16. STOLETÍ
Styky mezi Želčanskými a Chouzovskými

Rok 1539 již historikové řadí do období novověku. V našich zemích tehdy vládl první král z dynastie Habsburků a vznešenou gotiku střídala rozverná renesance. Toho roku přišel na svět Petr Vok z Rožmberka. To za mořem, v Anglii, byl slaven již čtvrtý sňatek krále Jindřicha VIII., s německou princeznou Annou Klevskou. Své dějiny měl v této době i náš region.

Středověký výjev z tance venkovanů se dochoval v digitalizované Sbírce negativů Archivu města Plzně.

Tři vesnice, tři panství

Malá ves Želčany tehdy patřila augustiniánskému proboštství v Rokycanech. Šlo o jeden z nejvzdálenějších klášterních majetků, obklopený grunty vladyků Kryštofa z Roupova a Častolára Hradišťského z Hořovic. K panství Častolára Hradišťského patřila farní ves Chválenice a Chouzovy ležely, společně s pěknou řádkou další vsí v okolí, k rozsáhlému panství roupovskému.

Obyvatelé Želčan a Chouzov v 16. století

Pro dnešní ves Želčany se v průběhu 16. století používalo několik podobně znějících názvů – Sedlčany, Selčany, Zedlčany, Zedličany, Zelčany a Zeličany. Jen *Želčany* mezi názvy chyběly. Chouzovy byly tehdy známy jako Chausow, Chauzow a Kauzow.

V první polovině 16. století jsou v Želčanech známá jména čtyř dvorů – hillarovského, kornpaurovského, lanczhutovského a škalovského. Majiteli těchto statků byli Mikuláš Hillar, hospodář Škala, Jan Landshaut (neboli Lanczhut) a hospodář Kornpaur. Vedle nich žili v Želčanech během první poloviny 16. století jakýsi Jíra, Kateřina Kornpaurová, Hillarův zeť neznámého jména, Linhart Čert a Mikuláš Samec Egrský (snad totožný s Egrerem formanem). Jménům želčanských hospodářů ze druhé poloviny 16. století jsme se na stránkách Chválenického trojlístku blíže věnovali v červenci 2018.

V Chouzovech jsou v první polovině 16. století známi hospodáři Červený, Bláha, Jan Hillar, Kinthmoth, Jakub Hermer a Schuster. Ve druhé polovině 16. století se setkáváme s chouzovskými sedláky Mikulášem, Bláhou Bastlem, Motlem (později také zvaným „starý Metle“) a jeho zetěm Kuncem, Kašparem rychtářem, Honsem Morkem, sedlákem Wolfgangem (Wolfarem, Wolfem, Welflem), jeho synem Prokopem a zetěm Kašparem.

Nejstarší zmínky o vzájemných kontaktech

O vzájemných kontaktech mezi Želčanskými a Chouzovskými víme poprvé v roce 1566, kdy Mikuláš z Chouzov dlužil Janu Škalovi z Želčan 54 groše. V průběhu 70. let se důkazy o vzájemných stycích začínají množit. V roce 1571 si želčanský hospodář Bláha Šemer vyhlédl k manželství dceru chouzovského rychtáře Kašpara, Lídu, a požádal Kryštofa z Roupova o její propuštění na rokycanské panství. V roce 1573 se dostal do problémů chouzovský pastýř Vít, který dříve pásl stádo u želčanského sedláka Jana Škaly. Ten se ze známosti za Víta pastýře zaručil, když si vzal na dluh dvanáct kbelců ovsa. Smutné bylo, že ovčák, aniž by dluh vyrovnal, přijal službu na vzdáleném panství a nebylo možné se jej dopátrat. Jan Škala, chtě nechtě, za něho musel oves zaplatit. Ve stejném roce vyvolali Želčanští pobouření na roupovském panství, když posekali část chouzovského lesa.

Jak Bláha Šemer musel prodat statek

V roce 1574 se dozvídáme o prvních finančních potížích želčanského hospodáře Bláhy Šemera. Ten se marně dožadoval splacení dluhů od dvou hospodářů z Chouzov – Wolfa a vlastního tchána Kašpara rychtáře. Od tohoto okamžiku to šlo s Blažejem Šemerem z kopce a sám se stále více zadlužoval. Roku 1584 byl donucen své hospodářství v Želčanech prodat a najal si krčmu v Seči. Chouzovský rychtář Kašpar, Šemerův tchán, byl v Želčanech zadlužen

ŽELČANY A CHOUZOVY V 16. STOLETÍ

také u rychtáře Jana Škaly a dluhy měl i v dalších vesnicích v okolí. Jiným chouzovským dlužníkem byl Bláha Bastl.

Dva chouzovští nápadníci Doroty Šejmarky

V roce 1578 si vyhlédl syn chouzovského sedláka Wolfa, Prokop, za manželku Dorotu Šemerovou z Želčan, ovdovělou švagrovou výše zmíněného Bláhy Šemera. Prokop plánoval přestěhovat se k Dorotě a jejím dětem na sirotčí statek v Želčanech. Snoubenka proto požádala vladyku Kryštofa z Roupova, aby jí propustil ženicha na rokycanské panství. Na rozdíl od Lídy, dcery chouzovského rychtáře Kašpara, Prokop na povolení od své vrchnosti čekal léta. Nakonec se v roce 1581 stal snoubencem Doroty Šejmarky jeho otec, sedlák Wolf a také on se musel při čekání na vrchnostenské povolení obrnit trpělivostí. Ke sňatku Wolfa a Doroty došlo až v roce 1588.

Havel z Želčan zmrzačen Kašparem z Chouzov

Mezitím, o posvícení v roce 1584, došlo v Želčanech k vážné výtržnosti, kdy Kašpar, zeť chouzovského sedláka Wolfa, bez příčiny hrubě napadl Havla, syna želčanského hospodáře Hanse Edelmanna. Při bitce Kašpar Havla zmrzačil tím, že mu téměř usekl ruku, jež zůstala viset jen na malém kousku. Dnes není možné dohledat, co bylo příčinou sporu. Mohlo jít o časté půtky ohledně dluhů, ale také o závažnější spor týkající se statku v Želčanech. Hans Edelmann, původem ze Žákavy, se totiž právě v té době ve vsi chystal koupit od želčanského sedláka Adama Landshauta bývalý šemerovský statek. Na statek si ale nejspíš činil dědický nárok také chouzovský sedlák Wolf, protože zde žila se svými dětmi vdova Dorota Šemerová, se kterou se před časem oženil.

Teprve v roce 1587 se podařilo uspořádat setkání u želčanského rychtáře Jana Škaly, při němž měly být dohodnuty způsob a výše odškodnění Havla Edelmanna za zmrzačení při posvícení roku 1584. Přítomni byli jak želčanští sousedé, tak výtržník Kašpar, a nejspíš také chouzovský rychtář. Vypjaté jednání překazil Jíra z Chouzov, Kašparův bratr a podruh ze dvora sedláka Wolfa. Nepozorovaně vešel do rychtářovy světnice, kde se v tichosti ukryl a popíjel. Poté, co se dostal do příhodné nálady, vyskočil a začal všechny přítomné ohrožovat ručnicí. Pro shromážděné šlo o to větší překvapení, že ustanovením Zemského zřízení bylo jakékoliv čeledi zakázáno vlastnit a manipulovat s ručnicemi. Jírovým odzbrojením byl pověřen chouzovský rychtář.

Po této události bylo rozhodnuto uspořádat jednání o odškodnění Havla Edelmanna mimo Želčany a Chouzovy, ve vsi Nezvěstice. Za město Rokycany se jednání zúčastnili radní Martin Bakalář a Matěj Srnovec z Varvažova. Soud vynesl doporučující rozsudek, který byl vzápětí zaslán Janu Kryštofovi z Roupova, vrchnosti nad vsí Chouzovy. Podle tohoto rozsudku měl být předně výtržník Kašpar dodatečně vsazen na čtrnáct dní do vězení. Dále měl pro zraněného obstarat lékaře a za zranění měl navíc zaplatit odškodné ve výši 15 kop grošů míšenských, splatných natřikrát po pěti kopách, počínaje dnem sv. Václava roku 1587. Oběma stranám sporu bylo zároveň nařízeno, aby se k případu dále nevracely a zachovaly mír.

Jiří SANKOT

Nejstarší známý mord v Želčanech

V roce 1539 se v Želčanech odehrál nejstarší známý případ vraždy na území dnešní obce Chválenice. Bohužel, právě v tomto příběhu chybí jakákoliv jména, a není proto možné zjistit, na kterém dvoře se krvavá událost přihodila.

Víme pouze, že na statku, kde se zločin odehrál, žili staří rodiče se synem a snachou. Je možné se při tom domnívat, že mladí manželé byli dosud bezdětní. Žádné podrobnosti týkající se okolností, za kterých byl mord spáchán, se nedochovaly. Smrt při vraždě našli jak mladý hospodář, tak jeho starý otec. Tragický příběh je zaznamenán v kopiáři dopisů plzeňské městské rady z této doby.

Obě ženy na statku osiřely, a protože nebyly schopny se o velké hospodářství postarat, utekly do Plzně. Zde žil otec mladé snachy, Jan Plechšmíd. Je jediným, jehož jméno známe. Pomohl oběma ženám hospodářství v Želčanech prodat, aby mohly získat prostředky pro nový život. Útěkem ze Želčan však obě ženy pobouřily svou vrchnost, probošta kláštera rokycanského, a peníze za statek jim byly ne jeho rozkaz zadrženy. Teprve poté, co slíbily, že se na grunty proboštství rokycanského vrátí a za utržené peníze si zde hodlají koupit skromnější bydlení, byla jim hotovost vyplacena.

(js)

TAJEMSTVÍ STARÉ CHVÁLENICKÉ NÁVSI

Milí čtenáři, v minulém, únorovém čísle Chválenického trojlístku jsme vás poprvé zavedli na původní chválenickou náves, která obklopovala kostel sv. Martina. V této první části jsme navštívili starý farský dvůr a původní kostel se hřbitovem, který jej obklopoval. Nyní se podíváme do vejsadní krčmy, na Vrchotovský dvůr a do farní školy. Oživíme také otázku, kde ve středověku stála chválenická tvrz.

Vejsadní krčma

Vejsadní neboli panská krčma, byla *tzv. deskovým majetkem*, který měla vrchnost zapsaný v *Deskách zemských*. Panskou krčmu drželi v průběhu staletí různí nájemci a měli při tom vůči vrchnosti různé povinnosti. Měli předepsáno šenkovat ročně čtyřicet čtyřvěderních sudů z panského pivovaru v Nebílovech. Pivovar se sladovnou se nacházely při nebílovské tvrzi již v první polovině 16. století. S každým sudem musel chválenický krčmář odebrat z vrchnostenské vinopalny jednu pintu pálenky. Kupovat pivo a pálenku odjinud bylo zakázáno. Zároveň byl hostinský povinen kupovat od vrchnosti ročně tři centnýře kravského sýra po pěti zlatých. Krčmář byl ve vsi zároveň řezníkem. Specializované řezníky bychom v této době našli pouze v Nebílovech a ve Šťáhlavech. Povinností všech řezníků bylo nabídnout přednostně poražené maso do panských *masných krámů*. Na přelomu 16. a 17. století máme v okolí masné krámy doložené jen ve Šťáhlavech a Starém Plzenci. Dá se ale předpokládat, že se nacházely také v Nebílovech.

Nejstarší obrázek bývalé panské krčmy ve Chválenicích se dochoval až z doby po roce 1909. V tomto roce došlo k velké přestavbě hostince. Na snímku se nachází nová budova výčepu a sálu. Majitelem byl tehdy František Kašpar (na snímku), dědeček dnešní majitelky, paní Vokounové.

Druhá část

Letecký snímek současných Chválenic s vyznačením jednotlivých usedlostí, které ohraničovaly původní chválenickou náves: Je zde vyznačena také předpokládaná poloha chválenické tvrze při pozdějším Vrchotovském dvoře. Menší, kulatá fotografie pochází z laserového snímkování povrchu (http://ags.cuzk.cz/) a přibližuje terénní nerovnosti v prostoru kostela a této tvrze.

Prvními známým nájemcem chválenické krčmy byl v letech 1531–1558 Bláha krčmář. Jeho jméno známe díky tomu, že občas dlužil měšťanům a poddaným města Plzně. Například v roce 1541 měl dluh u plzeňského řezníka Kubíka a ve stejném roce nezaplatil Pavlovi z Doudlevec čtyřikrát za pivo. Dalšími nájemci chválenické krčmy, ke které patřilo patnáct strychů polí, byli roku 1591 Jakub krčmář a v roce 1609 Jiřík Krčmář. V závěru třicetileté války, roku 1645, se setkáváme s Lídou krčmářkou. Po skončení třicetileté války byla chválenická hospoda nějakou dobu opuštěná.

Nejpozději v roce 1662 se chválenické panské krčmy ujali manželé Alena a Mikuláš Wolterovi. Hostinskému se říkalo také Mikuláš Fikrle. Z dětí Wolterových známe dcery Annu a Lidmilu. Víme, že měli také syna, se kterým se roku 1676 spustila dívka z Klatov jménem Zuzana. S dcerou Annou Wolterovou se oženil Pavel Kašpar, který se ve Chválenicích také usadil a od roku 1684 je označován jako *„mladý krčmář chválenický“*. Od roku 1684 až do období po druhé světové válce zde rodina Kašparových provozovala hostinskou živnost. Místní neřeknou usedlosti ve Chválenicích č. p. 16 jinak než *„U Krčmářů“*. Potomkem Aleny a Mikuláše Wolterových, a Anny a Pavla Kašparových byl o dvě staletí později také kardinál J. Em. Karel Kašpar (1870–1941). Starý šenkýř Mikuláš Wolter zemřel v roce 1696

TAJEMSTVÍ STARÉ CHVÁLENICKÉ NÁVSI

Novodobý pohled k farnímu kostelu sv. Martina od bývalého Vrchotovského dvora, přes pozemky a budovy, v jejichž prostoru se mohla nacházet chválenická tvrz: 2. polovina 20. st.

a v roce 1711 jej na chválenický hřbitov následovala také *„opravdu stará“* šenkýřka Alena Wolterová. Jejich vnuk Jan Kašpar koupil v sousedství panské hospody dvůr se 35 strychy polí, díky kterému byl počítán mezi pololáníky. Samotná vejsadní krčma měla v 18. století podobu roubené obytné budovy. Do krčmářova dvora vedly z císařské silnice dvoje vrata. Jedněmi formani vjížděli dovnitř, aby zde přenocovali a ustájili koně, druhými vyjížděli na další cestu. Na krčmářově statku chovali počátkem 18. století jednoho tažného koně, jednoho tažného vola, dvě krávy, jedno tele a čtyři ovce.

Ve stejné době bychom v okolí našli krčmy také v Želčanech (Václav Krňoul), dnešním Nebílovském Borku (Jan Pech), na Chlumu (Vavřinec Vakeš), v Losiné (Petr Kancler), Nebílovech (Lidmila Kestlová), Nezbavěticích (Tomáš Sedlák), Nezvěsticích (Hendrich Šeffl), Střížovicích (Pavel Wagner), Šťáhlavicích (Antonín Nolč), Šťáhlavech (Vojtěch Kurzendörfer), na Vlčtejně (Václav Svoboda) a v Žákavě (Adam Hauschield).

Vrchotovský dvůr

„U Vrchotů“ říkáme po chalupě ve Chválenicích č. p. 33, ale je pravděpodobné, že před staletími platilo pojmenování pro celý prostor, kde se dnes nachází usedlosti č. p. 26, 27 a 33. Původ názvu se nabízí – zatímco většina statků se nacházela ve spodní části vsi, na dnešní návsi, *dvůr Vrchotovský* zaujímal výjimečnou polohu nad farním kostelem. Je dokonce možné, že na území dnešních usedlostí č. p. 24, 25, 26, 27 a 33 se v průběhu středověku, včetně počátku 16. století, nacházela tvrz s vrchnostenským dvorem chválenických vladyků. Tím by název *„vrchotovský“* získal další význam. A nejde určitě o planou úvahu. Této domněnce odpovídá skutečnost, že při zkoumání nerovností povrchu pomocí laserového leteckého snímkování je na celých parcelách 8/1, 8/2, 8/3, v jižní části parcely 18/3 a východní části parcely 9 patrný obdélníkový objekt, natočený ve směru severozápad-jihovýchod.

Teprve časem, nevíme ale kdy, se *Vrchotovský dvůr* začal rozdělovat na dnešní tři usedlosti. V polovině 17. století, kdy se poprvé objevuje příjmení Vrchota, byl statek pustý a patřilo k němu třicet strychů polí. V roce 1717 náleželo k *Vrchotovskému* dvoru 42 strychů polí a Tomáš Vrchota na statku choval dva tažné koně, jednoho tažného vola, dvě krávy a jedno tele. Ze statku zajisté pocházel také Jan Vrchota, tehdejší *šafář* neboli *nádvorník* chválenického farského dvora. Ve stejné době se již ve Vrchotově sousedství objevuje také pololáník Václav Ranc s dvaceti strychy, dvěma tažnými voly, krávou a teletem. Václavu Rancovi pravděpodobně patřila dnešní usedlost č. p. 27. Ve směru od západu

Oprava k 1. části

V únorovém čísle došlo v první části tohoto vyprávění ke splynutí dvou odstavců, které tím ztratily smysl. Text měl znít následovně:

Zahrada „V Altánu“ a další farské pozemky

K farnímu dvoru těsně přiléhalo několik zahrad. Největší z nich se nazývala „V Altánu“. Táhla se od farského dvora západním směrem k dnešním stavebním parcelám u Jasanky. Od dvora byla oddělena zdí a brankou. Sloužila především k pěstování pšenice, fazolí a trávy na píci a na seno. Od konce 18. století se zde pěstovaly také brambory, zvané tehdy zemčata, jabka, jabka zemská sázená nebo řádková jabka. Průkopníkem jejich sázení byl tehdejší farář Matěj Freygang. Zahradou procházela od branky západním směrem cesta. U cesty stály dvě nádrže na vodu zvané „kašny“ neboli „vodnice“. Z dalších farních zahrad je možné zmínit zahrádku zvanou “U Vrat”, na jejímž místě byla po roce 1827 postavena dnešní budova školy.

Chválenický farář Josef Václav Fischer zabral po svém příchodu do Chválenic na počátku 18. století pozemek sousedící na západě s tehdejším farním dvorem a zřídil si zde okrasnou zahradu. Tato zahrada zasahovala alespoň zčásti do míst, kde dnes stojí fara z roku 1806. Farář Fischer zahradu obehnal zdí a dostal se do sporu s vrchností, protože pozemek patřil chválenické obci. Teprve o sedmdesát let později, roku 1789, učinil farář Matěj Freygang s vrchností dohodu. Koupil sporný pozemek a slíbil, že za tento pozemek bude každoročně na sv. Martina sloužena ve farním kostele mše za zdraví chválenického dobytka. **(js)**

TAJEMSTVÍ STARÉ CHVÁLENICKÉ NÁVSI

byl Vrchotovský statek – stejně jako hřbitov nebo farský dvůr ohrazen kamennou zdí, jejíž zbytky tu můžeme spatřit dodnes.

Farní škola

Díky chválenickým matrikám, vedeným od roku 1644, máme přehled o všech učitelích, kteří působili od poloviny 17. století na chválenické škole. Nejen učitelé, ale především jejich manželky, bývali často přítomni u křtů chválenických dětí. Ve škole zároveň žili a na rozdíl od ostatních obyvatel obce nebyli nikomu poddáni a neměli robotní povinnost. Byli tedy svobodní.

První známý chválenický kantor působil ve Chválenicích dlouhých čtyřicet let, od roku 1651 do roku 1691. Snad šlo o vojáka-vysloužilce z třicetileté války. Jmenoval se Jan Vrba, ale v matrikách najdeme také označení *„Jan Kumpán“*. Slovo *„kumpán“* představuje pravděpodobně učitele, který nebyl profesionálem, *„školním mistrem“*. Teprve později se u jména Jana Vrby občas objevuje označení *„kantor“*. Tento první známý učitel s rodinou měl k dispozici v *tzv. kumpánskou chalupu*, která však byla od počátku 80. let 17. století opuštěna. Jedna z dcer kumpána Vrby, Anička, se provdala za kaprála Jiříka (Girga) Schillera a od té doby jí ve Chválenicích nikdo neřekl jinak než *„Anička Kaprálka“*.

Jednou z důležitých povinností učitelů bylo doprovázet chválenického faráře k těžce nemocným a umírajícím kvůli udělení svátosti. Když Jan Vrba počátkem roku 1591 naposledy doprovázel faráře Šebestiána Longina Tomandla k nemocnému Blažejovi starému Bláhovi do Chouzov, pravděpodobně netušil, že sám zemře o deset dní dříve než tento nemocný.

Stará farní škola

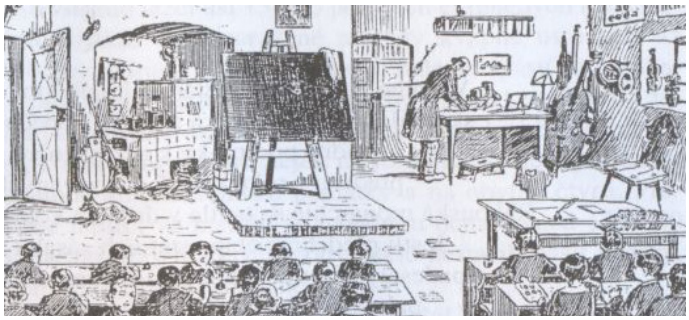

Po smrti Jana Vrby působili postupně během 18. století ve Chválenicích učitelé Jiřík Pokorný, Kašpar Ott, Karel Ferdinand Fojt, Martin Šlossar, Jan Brejl, Václav Czinterhoff, Pavel Fencl a Josef Šmolík. Od počátku 19. století je s chválenickou školou spojeno příjmení rodiny Brejchových.

Nejstarší známá chválenická škola se nacházela přímo u starého chválenického kostela, na místě dnešního domu č. p. 25. Šlo o roubenou chalupu, ale část zdiva byla tvořena tzv. lepenicí. Vedle obytného stavení, v němž kantor také učil, máme v letech 1715–1717 zprávy o chlévu. Ke škole patřilo také pět strychů polí. Ve třídě sedávali počátkem 18. století maximálně čtyři chlapci z celé farnosti. Stav školy byl špatný. Nutné byly časté opravy lepenice, doškové střechy, vytlučených oken, ale také vnitřního vybavení.

O počtu místností ve škole nemáme žádnou představu. Víme, že se uvnitř nacházela pec a kachlová kamna, která pravidelně spravoval hrnčíř. Z roku 1755 máme zprávu, že nová kachlová kamna měla zelenou barvu. Roku 1751 byly spravovány komín a chlebová pec. V této peci také v letech 1728–1742 chválenický kantor pekl hostie. V roce 1740 byla ve škole postavena nová kuchyně. Šťáhlavští zedníci ji postavili včetně komína a lepiči znovu *„vymazali“* zdi. Při této velké opravě bylo spotřebováno 650 cihel. Ve druhé polovině 18. století se v učebně nacházelo celkem pět lavic, uspořádaných kolem stěn a kamen, jedna dlouhá tabule a obraz sv. Marie Magdaleny. Tento obraz nebyl ve třídě náhodou – sv. Máří Magdalena byla mimo jiné patronkou všech žáků, studentů a kajícníků.

V 80. letech 18. století koupil starou školní budovu tehdejší učitel Josef Šmolík a utržené peníze byly použity na výstavbu nové školní budovy. Nejprve šlo o provizorní objekt stojící u zdi farního hřbitova, ale v roce 1830 se Chválenice dočkaly důstojné budovy, kterou zdejší děti navštěvují dodnes.

Jiří SANKOT

CHVÁLENICKÝ TROJLÍSTEK

CHVÁLENICKÝ TROJLÍSTEK – společenský a kulturní zpravodaj pro Chválenice, Želčany a Chouzovy·Časopis vychází 2x–3x ročně·**Redakce časopisu:** Jiří Basl, Kateřina Benešovská, Pavel Kvídera, Jiří Sankot a Jana Škalová·Redakce přijímá náměty, příspěvky a názory také elektronicky, a to na e-mailu chvalenicky.trojlistek@gmail.com. Máme také facebookovou stránku.

DĚTSKÁ PŘÍLOHA

Jasánek

Logo: Zbyněk Boehm ● Příloha: Jiří Sankot

Milé děti, po mnoha měsících se k vám vrací vaše příloha *Jasánek*. Zatímco v minulém čísle jsme se těšili na jaro a měli jsme před sebou Velikonoce, tentokrát se krátí dny a blíží se Vánoce. Dlouhé večery a těšení na svátky si můžete zkrátit s touto dvoustránkou. Rádi bychom vám zde představili některé zvyky, bez kterých si v minulosti děti nedokázaly předvánoční dobu, které říkáme *Advent*, představit. Hezkou zábavu !!!

Advent býval nejvýznamnějším svátkem roku. Dobou, kdy se lidé připravovali na blížící se Vánoce. Tímto kouzelným časem prováželi naše předky, mimo nám známého Mikuláše, čerta a anděla, i řada pohádkových a mystických postav. Právě ony připomínaly, že mají být lidé dobří, pravdomluvní a spravedliví.

Tradiční postavy adventní doby

Na této stránce vám představíme několik postav, jejichž návštěvy během Adventu bývaly pro české děti stejnou samozřejmostí jako dnes příchod Mikuláše , čerta a anděla. Pozorně si obrázky a povídání o těchto postavách prohlédněte a přečtěte. Na jednu osobu, která chodívala 4. prosince a po které nám zbyl jen zvyk dát třešňovou větvičku do vázy, jsme zapomněli. Víte, jak se jmenovala?

Svatý Ondřej je prvním z adventních svátků. Býval společně se Štědrým dnem jedním z nejdůležitějších okamžiků v roce. Legenda praví, že jen tehdy můžeme poznat svou budoucnost. Nejstarším a nejpoužívanějším zvykem bylo hádání z hrnečků. Vložily se pod ně různé předměty, podle nichž každý, kdo hrneček otočil, poznal, co ho čeká (pochopitelně se nesmělo vědět, co kde je).

Žber byl poslední z adventních postav. Setkat jste se s ním mohli poslední adventní víkend, kdy obcházel domácnosti a kontroloval, zda děti správně jí. Dnes se na něj bohužel už úplně zapomnělo.

Podle prastaré legendy navštěvovaly Lucie domácnosti a kontrolovaly, zda mají lidé doma před svátky poklizeno. Peroutkami vymetaly rohy i pavučiny. Svůj příchod oznamovaly klepáním vařečkou na okno. Pokud bylo doma uklizeno, přály lidem krásné Vánoce.

Mikuláš je jednou z mála postav, kterou si v době adventu připomínáme. Ve městech i na vsích bylo v minulosti zvykem, v předvečer svátku sv. Mikuláše, pořádat průvody masek. V současnosti zbyly z průvodu už jen tři postavy - Mikuláš, anděl a čert. Ti dodnes přicházejí do domácností a dávají dětem dárky.

Vybarvěte a vyrobte si visačky na dárky pro své nejbližší

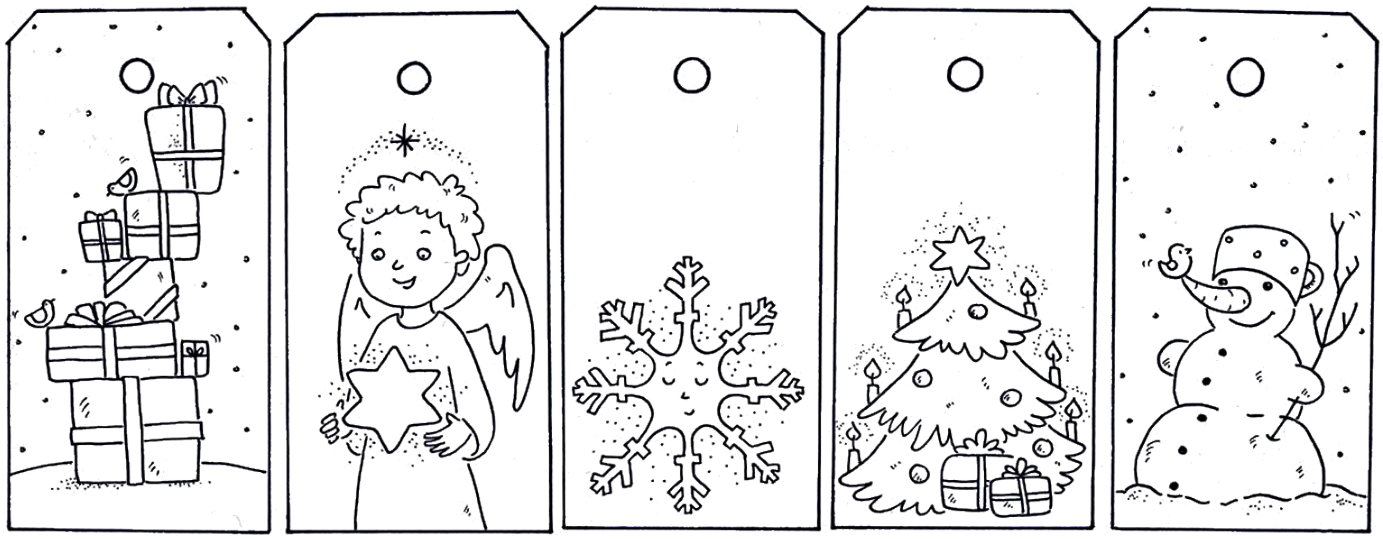

Vybarvěte si obrázek a ukažte jej 5. prosince Mikulášovi

Hezký advent !!!

Chumelí a chumelí,
vyskákejte z postelí,
poběžíme pro jedličku,
pro kapra a pro jmelí.

Oblečte si kabátky,
sklouzneme se před vrátky,
těšíme se na Vánoce,
ať jsou jako z pohádky.

Sklouzneme se po ledu,
zazpíváme koledu
pro tatínka, pro maminku,
pro babičku, pro dědu.

Krásné Vánoce všem přeje redakce !!!

Chumelí a chumelí,
všichni jsou dnes veselí.
Těšíme se na Ježíška –
co nám asi nadělí?